

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Justervesenet
postmottak@justervesenet.no

Deres ref

Vår ref
16/5736-10

Dato
26.1.2017

Statsbudsjettet 2017: Tildelingsbrev til Justervesenet

1. Innledning	1
2. Regjeringens langsiktige mål og strategier	2
3. Mål og prioriteringer i 2017.....	2
4. Føringer og oppdrag i 2017	4
5. Styringsdialog gjennom året	6
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2017	6
Vedlegg 1: Styringsparametere og rapporteringskrav	9
Vedlegg 2: Styringskalenderen for 2017	11
Vedlegg 3: fullmakter 2017	15
Vedlegg 4: Registreringsskjema for tilstandsrapportering – kjønn og mangfold	16

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Innst. 8 S (2016–2017), Innst. 3 S (2016-2017) og Prop. 1 S (2016–2017) for Nærings- og fiskeridepartementet og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Justervesenet i 2017.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, prioriteringer og resultatkrav for Justervesenet i 2017. Brevet gir også enkelte faglige føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med

leveranse i 2017, men gir ikke en uttømmende oversikt over etatens oppgaver. Etatens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruks for styringen av Justervesenet fastsatt 1. januar 2014.

Departementet tar forbehold om at etaten innenfor gjeldende budsjettammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. REGJERINGENS LANGSIKTIGE MÅL OG STRATEGIER

Justervesenet skal sikre tillit til norske målinger og måleresultater. Gjennom virksomheten til Justervesenet skal alle parter i samfunnet kunne stole på måleresultater. Etatens hovedbidrag til å oppnå dette er tilsyn med målinger, kalibreringstjenester av høy kvalitet og kompetanseutvikling og -spredning. Justervesenet skal yte bistand innen kvalitetssikring og måleteknikk og være et kompetansesenter for offentlige myndigheter og næringslivet.

Den økende globaliseringen og den teknologiske utviklingen fører til stadig skjerpet konkurranse for norsk næringsliv. Justervesenet skal bidra til å sikre gode rammevilkår for næringslivet gjennom å ivareta Norges internasjonale forpliktelser på måleteknikkområdet.

Lov om målenheter, måling og normaltid (heretter kalt måleloven) har som formål å sikre at målinger og måleresultater er tilfredsstillende nøyaktige ut fra hensynet til effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av beskyttelsesverdige interesser. Når Justervesenets virksomhet skal innrettes i tråd med lovens formål, innebærer det bl.a. at eksisterende regelverk på måleteknikkområdet løpende skal gjennomgås og behov for eventuelt nytt regelverk skal vurderes med grunnlag i lovens formål. I den forbindelse skal tilsynsvirksomheten og tilsynsaktiviteten videreutvikles og endres i tråd med resultatene av utredninger på regelverksområdet.

3. MÅL OG PRIORITERINGER I 2017

3.1 Mål

Det er definert tre mål for Justervesenets virksomhet:

Mål

- Å sørge for forsvarlig forvaltning og målrettet utvikling av regelverk på måleteknikkområdet.
- Å sikre trygghet for at måleresultater som brukes i økonomiske oppgjør, er tilstrekkelig nøyaktige.
- Å bidra til at målinger som utføres i næringslivet, forskningsinstitusjonene og forvaltningen er sporbare og tilstrekkelig nøyaktige.

Målene skal ses på bakgrunn av og i sammenheng med de rammer som er lagt for Justervesenets virksomhet gjennom lover, forskrifter og Stortingets budsjettvedtak.

Sørge for forsvarlig forvaltning og målrettet utvikling av regelverk på måleteknikkområdet

Det etaten først og fremst skal oppnå på dette området er:

- at norsk regelverksutvikling skal være harmonisert med den internasjonale utviklingen
- at regelverksutviklingen legger til rette for tilstrekkelig nøyaktige målinger, jf. målelovens formålsparagraf

Sikre trygghet for at måleresultater som brukes i økonomiske oppgjør, er tilstrekkelig nøyaktige

Det etaten først og fremst skal oppnå på dette området er:

- at måleredskaper og måleresultater som er underlagt lovpålagt tilsyn, skal være så nøyaktige som mulig og minst så nøyaktige som minstekrav fastsatt av Justervesenet
- at næringslivet skal få relevant informasjon om regelverk og bruk av måleredskaper
- at metodene for å bedre effekten og/eller redusere ressursbruken i, -eller som følge av tilsynsvirksomheten, blir videreutviklet
- å utnytte mulighetene i ny avgifts- og gebyrstruktur slik at det oppnås høyest mulig samfunnsøkonomisk effekt i tilsynsvirksomheten

Bidra til at målinger som utføres i næringslivet, forskningsinstitusjonene og forvaltningen er sporbare og tilstrekkelig nøyaktige

Det etaten først og fremst skal oppnå på dette området er:

- at kalibreringstjenester og måleteknisk infrastruktur hos Justervesenet og de utpekte laboratoriene skal holde en så høy kvalitet som mulig, og ikke lavere enn minstekrav fastsatt av Justervesenet
- at kompetansen om måleteknikk skal holde et så høyt faglig kvalitetsnivå som mulig innenfor en rimelig ramme for ressursbruken på dette feltet
- at laboratoriefasilitetene og kompetansen skal utnyttes så effektivt som mulig
- at målinger gjort i industri, handel, forskning og forvaltning i Norge er i samsvar med internasjonale avtaler om måleenheter og har nasjonal og internasjonal aksept
- å opprettholde og videreutvikle målenormaler og formidle kalibreringstjenester

Rapporteringskrav følger i vedlegg 1.

3.2 Prioriteringer 2017

På tilsynsområdet skal Justervesenet prioritere å implementere endringer i tilsynsaktiviteten som finansieringsstrukturen åpner for. Dette innebærer også kompetanseutvikling hos de ansatte for å få god effekt av de nye tilsynsmetodene. Justervesenet vil løpende vurdere erfaringene og effekten av ny finansieringsmodell, både for næringslivet og i etaten.

Justervesenet deltar i EU-programmet EMPIR fram til 2020. En prioritert oppgave er å sørge for at næringslivet og norske forskningsmiljøer får størst mulig nytte av deltakelsen i programmet. Justervesenet skal i denne sammenheng aktivt informere om hvilke muligheter for deltakelse for norsk næringsliv som finnes i programmet. I løpet av 2017 skal Justervesenet foreta en evaluering av hvilke resultater deltakelse i EMPIR og EMRP har gitt etaten og norsk næringsliv.

Dagens IKT-systemer mangler støtte fra leverandør og legger store begrensninger på muligheten til å utvikle etaten, og kan ikke tilpasses kravene til digital kommunikasjon med brukerne i Regjeringens digitaliseringsprogram. Justervesenet fikk i 2016 tilsagn om midler over Difis medfinansieringsordning for å dekke deler av behovet for modernisering av IKT-verktøy. Etaten skal prioritere arbeidet med utvikle et nytt elektronisk saksbehandlingsverktøy for tilsyn i 2017.

4. FØRINGER OG OPPDRAG I 2017

Kompetanse og rekruttering

Det er viktig at Justervesenet fortsetter arbeidet med en langsiktig kompetansestrategi for hele etaten, for å redusere risikoen for mangel på kritisk kompetanse på kort og lang sikt. Målet er at Justervesenet skal ha ansatte med god og riktig kompetanse.

Markedsovervåkning og oppgaver som norsk administrator for ICSMS

EØS-vareloven forplikter norske markedsovervåkningsmyndigheter til å dele visse typer informasjon med Europakommisjonen/ESA og tilsvarende myndigheter i andre EØS-land. Til dette formålet har Europakommisjonen valgt at man skal bruke det elektroniske informasjonsdelings- og arkiveringsverktøyet ICSMS (Information and Communication System for Market Surveillance). Det daværende Nærings- og handelsdepartementet utpekte i 2013 Justervesenet som norsk administrator for ICSMS. Den viktigste oppgaven i 2017 blir å legge til rette for at markedsovervåkningsmyndighetene faktisk bruker ICSMS som et verktøy. Dette gjelder både å legge inn informasjon, og å søke informasjon, i ICSMS. Videre, ved behov, å videreføre opplæringen av markedstilsynsorganer i bruk av ICSMS.

Utredning knyttet til taksameterforskriften

Justervesenet skal i 2017 utredede mulighetene for å oppstille funksjonskrav som skal gjelde for nye måleinstrumenter som kan tjene som et alternativ til dagens taksametre. Vi ønsker også en vurdering av hvilke funksjonskrav som eventuelt bør stilles, og hvordan disse kravene bør utformes. Det er viktig å vurdere hvordan hensynene bak dagens taksameterregelverk fortsatt kan ivaretas ved bruk av funksjonskrav til nye måleinstrumenter.

Evaluere årsavgift for fiskemottak

Årsavgiftsinntekter for fiskerimottak ble fastsatt fra 1. september 2016. I 2017 skal Justervesenet evaluere avgiften, og ved behov skal Justervesenet foreslå hvordan avgiftsmodellen kan endres.

PNT-strategi

Norsk Romsenter har fått i oppdrag av SD å utarbeide en nasjonal PNT-strategi (posisjon, navigering og tid). I dette arbeidet er de avhengige av faglig bistand fra en rekke andre etater. Justervesenet skal bidra med tekstinnsnitt til dette strategiarbeidet.

Digitalisering og effektivisering (fellesføring for alle statlige virksomheter)

Justervesenet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er

et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi.

I årsrapporten skal Justervesenet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Vi viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-3/17, som gir en utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

Nærings- og fiskeridepartementet understreker at det offentlige i utgangspunktet ikke skal gjøre selv det markedet kan gjøre bedre og mer effektivt. Ved utvikling, forvaltning og drift av digitale løsninger må virksomheten ta stilling til hva de skal utføre selv gjennom intern organisering og ansettelser, og hva som helt eller delvis skal overlates til eksterne aktører. Statlige virksomheter skal derfor utvikle en egen sourcingstrategi i det omfang det er relevant, jf. pålegg i Digitaliseringsrundskrivet (H-09/16).

Samfunnssikkerhet og beredskap

Justervesenet skal ha etablert nødvendig grunnsikring for beskyttelse av verdier, og ha oppdaterte krise-/beredskapsplaner for å sikre god håndtering og kontinuitet ved uforutsette hendelser. Planene skal bygge på risikoerkjennelse, verdivurdering og skadevurdering ut fra ansvars- og arbeidsområdet.

Justervesenet skal ha etablert rutiner for styring og kontroll med informasjonssikkerheten. Informasjonssikkerhetsarbeidet skal innrettes på en systematisk, målrettet og dokumenterbar måte, og være en integrert del av virksomhetens øvrige internkontrollrutiner. Informasjonssikkerheten skal være i samsvar med nasjonal strategi og handlingsplan. Gjeldende føringer og krav til ikt-sikkerhet skal følges opp på grunnlag av råd fra sikkerhetsmyndighetene. Det skal gjennomføres regelmessige øvelser med bakgrunn i planverket. Øvelser skal dokumenteres og evalueres. Det skal også foretas årlig revisjon og evaluering av sikkerhetstilstanden, som legges fram for virksomhetens leder.

Vi ber om at virksomheten etter anmodning fra departementet medvirker i utvikling og implementering av Nasjonalt rammeverk for digital hendelseshåndtering.

For informasjon som faller inn under sikkerhetsloven med forskrifter skal det være etablert tiltak og rutiner i henhold til dette regelverket, basert på risiko- og sårbarhetsvurderinger. Det skal regelmessig vurderes om det er aktuelt å foreslå utpeking av skjermingsverdig(e) objekt(er).

Bruk av lærlinger

Alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst én lærling. Virksomhetene skal også hvert år vurdere om de kan øke antallet lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Virksomhetene skal knytte seg til et opplæringskontor. Virksomheter i Oslo og Akershus skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat.

Mangfold og likestilling

Det er et mål for regjeringen at alle skal ha like muligheter og frihet til å treffe egne valg, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering. Offentlige myndigheter har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering på sitt virkeområde. Det skal tilbys likeverdige tjenester til hele befolkningen. Ansatte bør også gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Veilederen "*Hvordan fremme likestilling og hindre diskriminering*", som ligger på www.ldo.no, gir en nærmere beskrivelse av ansvar og krav til rapportering, samt eksempler på mulige tiltak.

Departementet understreker at arbeidet for mangfold og likestilling videreføres i 2017. Arbeidet skal omtales i årsrapporten for 2017 og senere år. Departementet vil følge opp status for virksomhetens arbeid for å fremme mangfold og likestilling i styringsdialogen i løpet av året.

5. STYRINGSDIALOG GJENNOM ÅRET

Den årlige styringsdialogen mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Justervesenet består av følgende faste møter og hoveddokumenter:

- Departementets tildelingsbrev
- Etatsstyringsmøter
- Risikovurdering og økonomirapport. Det skal leveres 2 rapporter. Tidspunktene fremgår av styringskalenderen (Vedlegg 2)
- Virksomhetens årsrapport
- Budsjettinnspill
- Departementets referater fra møter med virksomheten

Justervesenet plikter å informere departementet umiddelbart ved vesentlige avvik. Med vesentlige avvik menes alvorlige forhold eller hendelser som hindrer etaten i å nå sine mål, indikasjoner på at forbruk/inntekter vil avvike vesentlig fra tildelte budsjetttrammer og brudd på sentrale lover og regler. Etaten skal orientere departementet umiddelbart om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse.

En styringskalender med tidspunkt for etatsstyringsmøter og frister og krav til leveranser er vedlagt.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2017

6.1 Budsjettvedtak

For Justervesenet er det fattet budsjettvedtak på kap. 902, 3902 og 5574.

Utgifter

		(i 1000 kr)
		Saldert
		2017
902	Justervesenet	
01	Driftsutgifter	122 788
21	Spesielle driftsutgifter	349
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold,	3 600
Sum kap. 902		126 737

Inntekter

		(i 1000 kr)
		Saldert
		2017
3902	Justervesenet	
01	Gebyrinntekter	38 188
03	Inntekter fra salg av tjenester	16 351
04	Oppdragsinntekter	349
Sum kap. 3902		54 888

		(i 1000 kr)
		Saldert
		2017
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	
75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 600
Sum kap. 5574 post 75		46 600

Nærings- og fiskeridepartementet understreker Justervesenets ansvar for å planlegge virksomheten i 2017 slik at målene kan nås innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

Utgiftsbevilgninger kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5, med unntak av fullmakter gjengitt i punkt 6.2 under.

6.2 Budsjettfullmakter

Justervesenet gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 902, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3902, post 01 og 03 og under kap. 5574, post 75.

Justervesenet gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 902, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3902, post 04.

Merinntekter som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelse som utgiftsføres på kap. 1633, post 01. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende år. Se Finansdepartementets rundskriv R-110 for mer informasjon.

6.3 Finansielt rammeverk

Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Justervesenet skal føre periodisert virksomhetsregnskap og følge statens regnskapsstandarder (SRS), jf. nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-114/2015-2 av 23.11.2015.

6.4 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 902, 3902 og 5574, post 75 stilt til disposisjon for Justervesenet

Med hilsen

Trine S. Lindgren (e.f.)
avdelingsdirektør

Jørgen N. Haugseth
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi: Riksrevisjonen

VEDLEGG 1: STYRINGSPARAMETERE OG RAPPORTERINGSKRAV

Rapportering skal skje i årsrapporten med mindre det er spesifisert et særskilt behov for rapportering i tertialrapporten. For øvrig viser vi til det som er sagt i tildelingsbrevet om rapportering.

Sørge for forsvarlig forvaltning og målrettet utvikling av regelverk på måleteknikkområdet

- hvilke regelverksendringer som er gjennomført gjennom året, herunder harmonisering med internasjonalt regelverk
- fremdrift i pågående utredningsprosjekter
- avdekke behov for eventuelle nye utredninger med utgangspunkt i målelovens og edelmetallovens formål
- resultat av evalueringer av gjennomførte regelverksendringer
- redegjørelse for opplærings- og andre ICSMS-relaterte aktiviteter samt aktiviteter innen markedsovervåkning av måleinstrumenter

Sikre trygghet for at måleresultater som brukes i økonomiske oppgjør, er tilstrekkelig nøyaktige

- hvilken endring i feilsituasjonen som har skjedd gjennom året, og hvilke konsekvenser feilmålinger og feil antas å ha. Problemområder skal dokumenteres
- hvilke minstekrav til nøyaktighet som fastsettes, med begrunnelse ut fra målelovens formål
- hvilken endring i tilsynsmetoder som gjennomføres og hvilke resultater dette har gitt eller ventes å gi for feilsituasjonen og tilsynseffektiviteten
- hvilket tilsyn med måleredskaper og måleresultater underlagt lovpålagt kontroll som er utført
- hvilke samfunnsøkonomiske effekter som oppnås som følge av de mulighetene et nytt avgifts- og gebyrsystem gir tilsynsvirksomheten – rapportere i andre tertialrapport samt i årsrapport

Bidra til at målinger som utføres i næringslivet, forskningsinstitusjonene og forvaltningen er sporbare og tilstrekkelig nøyaktige

Rapporteringskrav:

- kvalitetsmål og kvalitetsnivå for Justervesenet og de utpekte referanselaboratoriene med begrunnelse i målelovens formål
- etablere samarbeid med referanselaboratorier som tar ansvar for sporbarhet på områder som Justervesenet ikke dekker selv
- omfanget av kalibrerings- og måletjenester, herunder tjenester som teknisk kontrollorgan
- hvilke nye kalibreringstilbud som er vurdert og eventuelt etablert, og hvilket samarbeid det er med andre norske aktører på dette feltet
- omfanget av kompetanseoppbygging og -overføring gjennom FoU-virksomhet, kursvirksomhet, rådgivning og øvrig kontakt med næringsliv, offentlige myndigheter og internasjonale fagmiljøer

- hvilke faglige krav til kompetanse og måleteknikk som legges til grunn og hvilken videreutvikling av kompetansemiljøet innenfor måleteknikk som har skjedd
- utnyttelsesgraden av laboratoriene og kompetansen

Administrativ rapportering

- Justervesenet skal rapportere om erfaringene og effekten av ny finansieringsmodell - både for næringslivet og i etaten - i tertialrapportene i 2017 og i årsrapporten.
- Med bakgrunn i erfaringene fra 2016, skal JV vurdere om avgiftsmodellen for fiskemottak bør endres i 2017. Forslag til forskriftsendringer må være NFD i hende innen 1. mars 2017.
- Justervesenet skal rapportere om arbeidet med innføring av nytt IKT-system i tertialrapportene i 2017 og i årsrapporten.
- Justervesenet skal innen 30. september 2017 ferdigstille utredningen om krav til eventuelle alternativer til taksametre i drosjer. Utredningen skal inkludere anbefalte tiltak, inkludert forslag til forskrift. Det skal også orienteres om arbeidet i tertialrapportene i 2016 og i årsrapporten.
- Justervesnet skal rapportere om resultatene av evalueringen av deltakelse i EMPIR og EMRP i årsrapporten.

VEDLEGG 2: STYRINGSKALENDEREN FOR 2017**Leveranser og etatsmøter 2017**

Mnd.	Dato	Aktivitet	Mnd.	Dato	Aktivitet
Jan.	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2016	Juli		
Feb.		Avslutning statsregnskap 2016	Aug.		
Mars	1. mars*	Årsrapport 2016	Sept.	20. sept.:	Risikovurdering
	Ca. 1. mars**	Ev. innspill til revidert budsjett 2017		20. sept.:	Status økonomi per 31. aug., og ev. innspill til endringsproposisjon høstsesjon 2017
	1. mars	Evaluering av avgifter fiskevekter		30. sept.:	Utredning drosjer
	15. mars	Budsjettforslag 2018			
April	20. april	Risikovurdering	Okt.	Okt. - nov.	Dialog om tildelingsbrev for 2018
	20. april	Status økonomi per 31. mars		30. okt.	Etatsstyringsmøte høst
Mai	3. mai	Etatsstyringsmøte vår	Nov.	1. nov.	Innspill til store satsinger 2019
Juni		Kontraktssamtale med etatsleder	Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2018

*Frist for årsrapport for 2017 er 1. mars 2018.

** Departementet vil komme tilbake til nøyaktig frist for innspill til RNB.

Krav til leveranser*Avslutning av statsregnskapet for 2016*

Frister og krav til leveranser ved avslutning av statsregnskapet for 2016 er meddelt i eget brev av 25.11.2016, vår ref. 15/3768 – 11.

Årsrapport

Årsrapporten med årsregnskap for 2016 skal følge felles mal for statlige årsrapporter og anbefalingene Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har til innhold og utforming, med mindre noe annet er eksplisitt avtalt i etatsstyringsdialogen. Se dfo.no/no/Styring/Arsrapport.

Virksomheten skal rapportere om status for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i årsrapporten. I rapporten for 2016 ber vi spesielt om en status for hvordan fire tiltaksområder i handlingsplanen for informasjonssikkerhet er fulgt opp. Vi ber også virksomheten medvirke ved rapportering om sikkerhetstilstanden, sikkerhetsstyring og gjennomførte øvelser i regi av Justis- og beredskapsdepartementet.

Vi ber om at det vedlagte skjemaet for rapportering om kjønn og mangfold benyttes i virksomhetens rapportering om likestilling.

Eventuelle innspill til revidert budsjett - Omdisponeringer og tilleggsbevilgninger vårsesjon 2017

I løpet av våren legger regjeringen fram en proposisjon om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet. Det skal i hovedsak bare fremmes forslag om

tillegg som er begrunnet i uforutsette forhold. Dersom etaten har innspill til saker som bør fremmes, ber departementet om at det for hvert enkelt forslag går fram:

- Kort beskrivelse av hva forslaget gjelder og begrunnelse.
(F.eks om forslaget gjelder paralleljustering, omdisponering eller utgifts-/inntektsendring.)
- Beløp per kap./post som forslaget vedrører.
- For eventuelle innspill om utgiftsøkninger, skal det gå fram hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftene.

Budsjettforslag 2018

Budsjettforslaget skal vise hvordan etaten vil prioritere sine ressurser det kommende året, gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år (justert for 0,5 % avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt). Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon av etatens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S. Budsjettproposisjonen skal i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål, strategier og gjeldende budsjetttramme og inneholde følgende:

1. Omtale av hovedprioriteringer for 2018. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som etaten skal ha oppmerksomhet på i 2018.
2. Omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt, for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
3. Oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2016 (regnskapstall), 2017 (gjeldende budsjett) og 2018 (gitt dagens ramme).

I tillegg skal etaten spesifisere driftsutgiftene for 2017 (01-posten) på underpost 01.1 Lønn og godtgjørelser og 01.2 Varer og tjenester.

Nærmere om investeringer

Departementet ber etaten i budsjettforslaget redegjøre for investeringer som etaten planlegger å gjennomføre innenfor gjeldende budsjett, med inndekning over flere år. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av tiltakets nytte, opplysninger om samlet investeringsbehov og fordeling av utgifter over år. Dette kan for eksempel gjelde mindre byggeprosjekter uten husleie-kompensasjon, eller IKT-investeringer.

Departementet minner om at IKT-investeringer skal være i henhold til digitaliseringsrundskrivet (H-09/2016) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) forvalter en medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekt.

Risikovurdering

Etaten skal vurdere risiko som ledd i sin interne styring, jf. økonomiregelverket og hovedinstruksen. Arbeid med strategiplaner, ressursdisponering og større utviklingstiltak i etaten skal alltid bygge på risikovurderinger.

Departementet ber etaten legge fram en overordnet vurdering av risiko knyttet til:

- Måloppnåelse
- Effektiv bruk av ressurser

- Pålitelig rapportering
- Etterlevelse av lover og regler

Der hvor risiko vurderes som vesentlig, skal grunnlaget for vurderingen utdypes. Det skal benyttes systematiske metoder for å beskrive sannsynlighet og konsekvens i de enkelte risikovurderingene. Dette er viktig for å kunne avstemme risikotoleranse mellom departement og etat. Videre skal årsaken til risikoen identifiseres og risikoreduserende tiltak beskrives.

I tillegg bes etaten å kommentere dersom det er kjennskap til fremtidige hendelser i påfølgende år som kan påvirke de enkelte risikovurderingene.

Status økonomi og ev. innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger høstsesjon 2017

Departementet ber etaten legge fram en statusrapport om budsjettsituasjonen per 31. mars og 31. august. I tillegg vil departementet underveis vurdere behovet for hyppigere økonomirapportering enn det styringskalenderen legger opp til. Rapportene skal være basert på statsregnskapet. I rapporten skal det for hver kap./post gå fram:

- Disponibelt beløp (saldert budsjett, endringer i bevilgning gjennom året, refusjoner/merinntekter).
- Regnskapsført i statsregnskapet per 31. mars og 31. august.
- Prognose for hele året.
- Kommentarer til eventuelle vesentlige avvik mellom disponibelt beløp og regnskapsført.

Rapporten per 31. august skal også omfatte eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger som bør fremmes i høstsesjonen. Krav til eventuelle innspill følger av punkt ovenfor om eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger i vårsesjonen.

Innspill til store satsinger 2019

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. Departementet ber om at eventuelle innspill inneholder følgende informasjon:

Oppsummering

- Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2-5 linjer og maks 1/2 side.
- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2019 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
 - Kapittel og post på NFDs område
 - Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs kap/post)
 - Evt. andre kapitler og poster som blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

1. *Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?*

2. *Hvilke tiltak er relevante?*
3. *Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?*
4. *Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?*
5. *Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?*
6. *Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?*

DFØ har utarbeidet en veileder om hvordan disse spørsmålene kan besvares.

For forslag som ventes å ha vesentlige nytte- eller kostnadsvirkninger skal det også utarbeides en samfunnsøkonomisk analyse.

Det skal utarbeides gevinstoversikt, der det er relevant for forslaget. En gevinstoversikt skal gi oversikt over sentrale, potensielle gevinster av et prosjekt og sentrale forutsetninger for at disse gevinstene skal kunne realiseres. Dette kan bygge videre på svarene på spørsmål 4 og 6.

Ved behov skal tilleggsopplysningene også omfatte gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, inkl. kontakt med berørte parter.

VEDLEGG 3: FULLMAKTER 2017

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i FINs rundskriv R-110, sist oppdatert 25.11.2013. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av FIN (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

NFD delegerer med dette følgende fullmakter til justervesenet for 2017, med de utdypende vilkår som er fastsatt i FINs rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.5:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 29. mai 2015.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01.

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskriv R-110. Det bes om særskilt rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.

I behandlingen av statsbudsjettet er det vedtatt å gi Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om en prøveordning for budsjettårene 2017–2019 med adgang til å overskride driftsbevilgninger med inntil fem prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de følgende fem budsjettår. Finansdepartementet vil gi nærmere bestemmelser om oppfølging og innhold i prøveordningen gjennom en revisjon av rundskriv R-110, som ventes på nyåret 2017.

Administrative fullmakter

Det vises til følgende:

- NHDs brev av 19.11.04 om godkjenning og virkningstidspunkt 17.11.04 for Justervesenets reviderte personalreglement.
- NHDs brev av 27.02.01 om delegering av fullmakt i forbindelse med beordringsgodtgjørelse.
- NHDs brev av 30.01.02 om delegering av fullmakt i forbindelse med erstatning ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten.
- NHDs brev av 06.06.02 om delegering av fullmakt vedrørende kompensasjon for arbeids- og reisetid for tjenestereiser i utlandet.
- NHDs brev av 10.03.05 om delegering av administrative bestemmelser i forbindelse med teletjenester, flytting til utlandet, oppholdsgodtgjøring mv. til deltakere ved kortvarige kurs, konferanser mv. og ansvar og garanti for statens oppkrevere og regnskapsførere.

**VEDLEGG 4: REGISTRERINGSSKJEMA FOR TILSTANDSRAPPORTERING –
KJØNN OG MANGFOLD**

	Eks.	Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn Kroner	Kvinner Kroner
Totalt i virksomheten	2016					
	2015					
Toppleidelse (eks. direktør, ass. dir.)	2016					
	2015					
Mellomledelse (eks. avdelingsdirektør)	2016					
	2015					
(eks. sjefingeniør)	2016					
	2015					
(eks senioringeniør)	2016					
	2015					
(eks overingeniør)	2016					
	2015					
(eks. seniorrådgiver)	2016					
	2015					
(eks. rådgiver)	2016					
	2015					
(eks. førstekonsulent)	2016					
	2015					
(eks. konsulent)	2016					
	2015					

	Eksempel	Antall tilsatte	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre- permisjon		Legemeldt sykefravær	
			Total (N)	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%
Navn på virksomheten	2016									
	2015									